

toratet for statshospitalerne, der fremhævede de fordele, som den hidtidige centralisering af hospitalernes ledelse havde haft dels i økonomisk henseende, dels med hensyn til hospitalernes subspecialisering og fremme af forskningens vilkår. Direktoratet pegede endvidere på, at forslaget om statshospitalernes eventuelle overgang til amtskommunal forvaltning rejste så betydelige og komplicerede problemer, at det måtte anses for rettest, at spørgsmålet blev gjort til genstand for behandling i et særligt udvalg. Af hensyn til gennemførelsen af de igangværende udbygningsplaner henstillede direktoratet dog, at overvejelserne indtil videre blev stillet i bero.

Spørgsmålet blev endelig forelagt Sygehusrådet, der i juli 1968 anbefalede, at der blev nedsat et udvalg.

Indenrigsministeriet måtte på daværende tidspunkt være af den opfattelse, at spørgsmålet om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne først ville kunne tages op når kommunalreformen var gennemført og de nye amtskommuner dannet, som ville være i stand til at overtage den psykiatriske hospitalsopgave fra staten.

Det var imidlertid ministeriets opfattelse, at en overførelse burde gennemføres som led i den opgaveomlægning, der måtte ske efter kommunalreformen. Man bestyrkedes heri, da der ved § 4 i lov om sygehusvæsenet (lov nr. 237 af 4. juni 1969, nu lov nr. 324 af 19. juni 1974, §§ 11-13) gennemførtes nye regler om sygehusplanlægning inden for det kommunale sygehusvæsenes område. Hvis denne planlægning skulle gennemføres, måtte den nødvendigvis omfatte den meget betydelige del af den samlede hospitalsservice over for borgerne, som ydes af det psykiatriske hospitalsvæsen. Dette, i forbindelse med de argumenter, der var anført af sundhedsstyrelsen, medførte, at ministeriet i efteråret 1970 nedsatte et udvalg, der fik til opgave, med udgangspunkt i kommunalreformen og som et led i omlægningen af byrde- og opgavefordelingen mellem staten og kommunerne, at afgive indstilling til indenrigsministeren om, hvorledes amtskommunernes overtagelse af statens hospitalsvæsen for sindslidende burde gennemføres, herunder særlig om løsningen af de administrative og økonomiske problemer, der er forbundet med overtagelsen. Udvalget skulle endvidere tage stilling til overtagelsens konsekvenser for løsningen af de særlige opgaver, der påhviler statshospitalerne i medfør af lovgivningen. Udvalget blev sammensat af repræsentanter for indenrigsministeriet, sundhedsstyrelsen, justitsministeriet, undervisningsministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns kommune og tiltrådtes senere af en repræsentant for finansministeriet.

Udvalget fremsendte i efteråret 1972 til indenrigsministeriet et udkast til betænkning om de generelle principper for statshospitalernes overførelse til amtskommunerne, dog bortset fra spørgsmålet om løsningen af de økonomiske kompensationsproblemer mellem staten og kommunerne og mellem kommunerne indbyrdes. Der havde i udvalget ikke kunnet opnås enighed om løsningen af disse problemer, og da de samtidig måtte anses for nøje sammenhængende med de generelle problemer om omlægningen af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne, anså udvalget det for rigtigst at kompensationsproblemerne ved overførelsen af statshospitalerne blev taget op til direkte forhandling mellem regeringen, Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner.

I maj 1974 afgav udvalget endvidere to delbetænkninger om henholdsvis psykiatrisk forskning og undervisning og om de særlige opgaver, der påhviler statshospitalerne i forhold til retsmyndighederne.

I det følgende redegøres først for de generelle principper for overførelsen, hvorom der var enighed i udvalget, og som er lagt til grund for dette lovforslag. Derefter fremstilles den økonomiske kompensationsmodel, som tænkes anvendt ved overførelsen. Endvidere omtales dels forslagets administrative konsekvenser dels de problemer, der knytter sig til personalets stilling i forbindelse med overførelsen. Endelig redegøres der for de forhandlinger, der er gennemført med Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner.

Generelle principper, bortset fra økonomisk kompensation.

Blandt andet for at undgå mulig stagnation inden for det psykiatriske sygehusvæsen og en uheldig usikkerhed for patienter og personale anbefalede udvalget en forholdsvis hurtig overførelse, nemlig 1. april 1974. Overførelsen foreslås nu gennemført pr. 1. april 1976. Fristen kan næppe gøres kortere, hvis der skal overlades amtskommunerne en vis tid til at indrette administration m.v. til at overtage denne meget store opgave.

I overensstemmelse med udvalgets indstilling foreslås samtlige hospitaler og plejehjem overført på samme tidspunkt til de amtskommuner, hvori de er beliggende, således at amtskommunerne fra skæringsdatoen overtager ansvaret for videreførelsen af det psykiatriske sygehusvæsen efter de almindelige regler i sygehusloven. Samtidig ophæves indlæggelsesaftalerne vedrørende amtskommunale plejehjem.

Ejendomsretten til statshospitalsvæsenets bygninger, grunde, inventar m.v. foreslås overført vederlagsfrit.